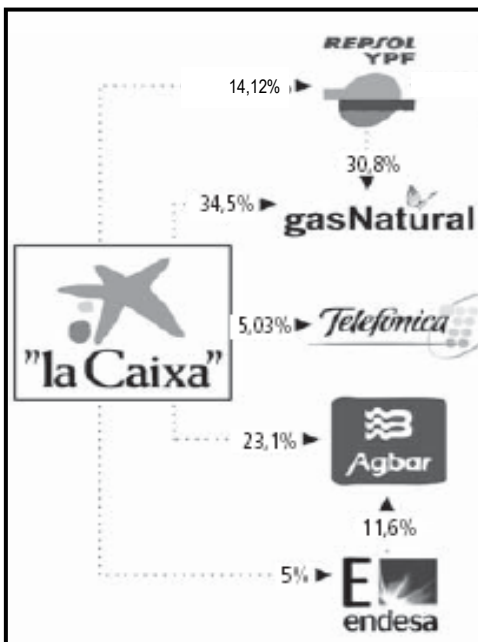

LES "ALTRES GUERRES" DE LA CAIXA >> Expedient de la *irresponsabilitat social corporativa* del gegant financer català >> www.boicotpreventiu.org

Són moltes les persones que varen respondre a la crida de **boicot a La Caixa** durant les mobilitzacions contra la guerra del mes de març de 2004 i varen retirar els seus estalvis d'aquesta entitat per la seva participació en el consorci de bancs internacionals que pretén posar en marxa el Banc de Comerç de l'Iraq. Algunes d'aquestes persones s'han adreçat a Boicot Preventiu (boicot@debtwatch.org) per a demanar-nos si, ara que la Caixa ha anunciat la seva "retirada de l'Iraq", poden tornar a dipositar-hi els estalvis o, si bé, segueix havent-hi motius per a fer boicot a La Caixa.

Des de **Boicot Preventiu**, - com a campanya que pretén donar informació a la ciutadania sobre la *irresponsabilitat social corporativa* (IRC) de moltes empreses, en concret arran de la seva participació en l'Economia de Guerra -, considerem que encara hi ha raons per no dipositar els nostres estalvis a La Caixa. En primer lloc, el gegant financer català no s'ha retirat del consorci del Banc de Comerç de l'Iraq per motius ètics o pel seu compromís amb la pau. Ans al contrari, ho ha fet perquè la crispada situació a l'Iraq no ofereix, pel moment, garanties ni oportunitats de negoci i, sobretot, per haver vist malmesa la seva imatge davant la ciutadania ja que, segons manifesta la mateixa entitat, "la població no ha comprés el paper de La Caixa a l'Iraq".

Quadre 1. El Caixaholding

Però més enllà del fet conjuntural o puntual de que La Caixa pretengués participar de l'ocupació econòmica de l'Iraq, **ja fa dècades que La Caixa participa d'altres guerres**. Les "altres guerres" de La Caixa tenen a veure, sobretot, amb la important participació d'aquesta entitat en la propietat d'empreses transnacionals espanyoles (v. quadre de l'esquerra). Tinguem en compte que La Caixa és una de les principals entitats financeres de l'Estat (al nivell del BBVA) en orientar la seva estratègia econòmica invertint en grans grups industrials. Aquesta estratègia li va reportar l'any 2003 un benefici consolidat, després d'impostos, de 840 milions d'euros.

La relació de La Caixa amb aquestes empreses no és gens indirecta. Ben al contrari, la Caixa com a propietària de Repsol, Agbar o Endesa compta amb molt poder en els Consells d'Administració d'aquestes i, per tant, participa activament en la definició de les seves polítiques. **La Caixa és per tant responsable dels impactes i de la irresponsabilitat social corporativa de totes elles.**

Dit això, a què ens referim quan parlem de "les altres guerres de la Caixa"? Quin és l'expedient ocult de les multinacionals espanyoles de les quals La Caixa té part de la propietat? Què encobreixen o, millor dit, quina realitat pretenen tergiversar aquestes empreses mitjançant maniobres de marketing solidari com el

mateix patrocini del Fòrum 2004? A continuació, fem esment, sense aprofundir-hi gaire, a algunes de les violències i dels fronts oberts per la Caixa o, el que ve a ser el mateix, per les empreses del *Caixaholding*. Per a qui vulgui més informació, adjuntem al final d'aquest document una sèrie de portals web d'interès.

1. La neocolonització d'Amèrica Llatina. L'atac als pobles del Sud i als pobles indígenes

Des dels 90, les grans empreses espanyoles estan internacionalitzant-se, és a dir, estan esdevenint empreses multinacionals. Un dels principals destins de les seves inversions és Amèrica Llatina, on s'han apropiat de les empreses de serveis públics que el Banc Mundial i el FMI han forçat a privatitzar als països de la regió. Empreses espanyoles com Agbar, Telefonica, Repsol o Endesa (v. quadre al darrere), a més de ser còmplices de la pèrdua de sobirania econòmica dels pobles del sud (extracció de recursos, privatització d'empreses públiques i de béns naturals com l'aigua), han demostrat ser especialment insensibles vers les particularitats i vulnerabilitat dels pobles indígenes. Per exemple, **Endesa** ha estat en conflicte amb els Maputxes de l'estat de Xile arran de la construcció d'una megacentral hidroelèctrica a l'Alt Bio Bio. Per la seva banda, **Repsol-YPF** s'ha apropiat, a Bolívia, de territoris indígenes com el TCO Charagua Norte, el Chimán, el multiètnic i el PN Isiboro Secure; a Perú, del Territori Indígena Huaorani i a Colòmbia del Resguardo Único U'wa. Els pobles afectats per les operacions de Repsol-YPF a Amèrica Llatina són múltiples: mapuches, weenhayek, guaranis, quechuas, moxeños, trinitarios, chimanes, ayoreos, chiquitanos, aymaras, yanishas, ashanikas, shuar, achuar, sionas, secoyas, shiwar, tagaeri, záparos, shipibos, huaoranis i u'wa. Volem destacar que les pretensions de negoci de Repsol-YPF a Bolívia varen tenir una massiva resposta popular el mes de novembre de l'any passat. Tot i l'èxit de les mobilitzacions, en el sentit que varen aconseguir parar el projecte de gasoducte de la petrolera i destituir al president del govern bolivià, la repressió policial va comportar la mort de centenars de persones. Afegir finalment que, el mes d'abril de 2004 *Amnistia Internacional* va

denunciar que Repsol finança grups paramilitars a Colòmbia per a poder desenvolupar la seva activitat.

2. Indústria militar. Participació en l'economia de guerra

El Deutsche Bank, del que la Caixa és un dels principals accionistes, és propietari de **DASA** (Daimler Chrysler Aerospace AG, que fins a l'any 1998 es deia Deutsche Aerospace). DASA és una important empresa armamentística. Produeix: míssils, propulsors aeronàutics, electrònica, avions i helicòpters d'ús militar. DASA detenta el 40% d'Eurocopter (*NH-90* o *Tigre*). Forma part de diferents consorcis com els que fabriquen els avions de guerra *Tornado* i *Eurofighter*.

Per la seva banda, **Telefónica** a través de *Telefónica Sistemas* participa en programes de guerra electrònica i missatgeria militar. A més, és membre del lobby armamentístic *Asociación de Fabricantes de Armamento y Material de Defensa de España*.

3. Depedració de l'entorn. Donant guerra al medi ambient

A Catalunya, la Caixa va vendre la finca de Torrebonica al **club de Golf del Prat**, tot i que aquests terrenys havien estat donats a l'obra social de La Caixa amb la condició que es destinés a fins socials. A Amèrica Llatina, **Repsol-YPF** realitza extraccions en àrees protegides com: la Reserva Llançanelo d'Argentina; a Bolívia al Parque Nacional Kaaya Gran Chaco, al Parque Nacional Amboró, al Parque Nacional Apolobamba, al Parque Nacional a la Reserva de la biosfera Pilon Lajas i al Parque Nacional Isiboro Secure; i a Equador al Bosque Protector Mindo-Nambillo i a la Reserva de la Biosfera Cayambe Coca.

4. La precarització de la vida. L'ofensiva a les classes populars

La Caixa fonamenta gran part de la seva activitat econòmica en el lucratiu **negoci immobiliari**, contribuint així a l'espectacular pujada de preus en aquest sector (els preus dels pisos estan pujant a un ritme d'un 20% anual en els darrers anys). Mentrestant, seguint la lògica del marketing social o del maquillatge de la irresponsabilitat, anuncia amb gran rebombori que construirà uns quants habitatges de protecció oficial.

Des de que les empreses del *Caixaholding* estan a Amèrica Llatina, els preus dels rebuts del telèfon, de l'aigua o de la llum han pujat espectacularment a aquests països. D'aquesta manera, la població del Sud veu com baixa el seu poder adquisitiu mentre que les empreses espanyoles s'emporten quantiosos beneficis sense que gairebé reverteixin en el desenvolupament del seu país.

En el nostre context, moltes d'aquestes empreses són agents de precarització laboral (salari baixos, horaris flexibles i en funció de la demanda, contractes a temps parcial o acomiadaments massius). Per exemple, **Telefónica**, des de 1992 ha eliminat 50.000 llocs de treball per a poder subcontractar i així estalviar molts diners en concepte de mà d'obra. Estratel-Atento, subcontracta del grup Telefónica, paga tres vegades menys als seus treballadors que Telefónica de España S.A. per feines de la mateixa categoria.

Per la seva banda, **Agbar** a través de la seva filial Adeslas (que gestiona 250 hospitals concertats) promou la privatització de centres de salut i, per tant, la vulneració d'un dret social fonamental com el de la sanitat pública.

Fonts:

Gavaldà, M., 2003, *La recolonització*, Icaria, BCN
El Triangle, 19 d'abril de 2004

www.boicotpreventiu.org

www.corpwatch.org

www.lacaixa.es

www.observatorideute.org

www.ojotransnacional.org

www.transnationale.org

				
Argentina	Telefonica Argentina (29%)	Edenor (38%); Edesur (41,7); Central Dock Sud (39,9%); Central Costanera (20%); Central El Chocon (15); Yacylec (22,2); Proyecto CIEN (72,2)	Aguas Argentinas Aguas Cordobesas Aguas provinciales de Santa Fe	YPF (98%); Astra (67,9); Refineria S. Lorenzo (28,8) Refinor (14,3); EG3 (100); Metrogas (31,7); GasNatural BAN(31,5)
Brasil	CRT (45%); Telesp (29); Telesp celular (19); Tele sudeste celular (48); Tele Leste celular (20)	CERJ (41,3%) COELCE (34,6%) Cachoeira Dourada (23%)	Aguas Guariroba	CEG (4%) Riogás S.A.
Xile	Cia. de Telecom. de Chile (44%)	Enersis (63,9%) Chilectra (47,3%) Cia Rio Maipo (53,7) Endesa Chile (38,3)	Agbar Chile; Aguas Cordillera; Aguas Décima; Ag. Los Dominicos Brisaguas	
Colòmbia		Codensa (39%) Emgesa (49); CHB (29)	Agbar Colombia Ag. de Cartagena	Gas Natural Bogotá (25%) Transcogas S.A.
Perú	Telefónica de Perú (35%)	Edelnor (36,57%) Etevensa (43,5); Empr. eléctrica de Piura (29,4); EDEGEL (10)		Refineria La Pampilla (100) Repsol Perú (91,9%)
Bolívia				Maxus Andina SA (100%) Pluspetrol (45%)
Veneçuela	Cia Anónima Nacional de Telecom. De Venezuela (6)	Elecar (7,9%)		
Amèrica Central	Telef. de El Salvador (26); Telef. de Guatemala (100); TLD (79)	CEPM (40%)	Aguas de la Habana; Interagbar de México	

Quadre 2. La neocolonització d'Amèrica Llatina